

JANA PRONSKÁ

VLCI

JANA PRONSKÁ

VLCI

JANA PRONSKÁ
Vlci

Copyright © 2026 by Jana Pronská
Cover design © 2026 by Emil Křížka
Cover image by Emil Křížka / AI
Slovak edition © 2026 by IKAR, a.s.

Vydalo vydavateľstvo IKAR – Slovenský spisovateľ,
Bratislava v roku 2026 ako svoju 2 722. publikáciu v elektronickej
podobe.

Editorka Anna Pokorná

Zodpovedná redaktorka Alena Brunnerová

Návrh obálky Emil Křížka

Prvé vydanie

Sadzba a zalomenie do strán DLX SLOVAKIA, s.r.o.

IKAR, a.s.

Miletičova 23, 821 09 Bratislava

www.ikar.sk | ikar@ikar.sk

ISBN 978-80-575-0788-8

Ďakujem

všetkým tým, ktorí sa starajú o to, aby
z rukopisu vznikla krásna kniha,
od učesaných písmeniek po nádhernú obálku.

Tým, ktorí tvoria jedinečný príbeh
nového titulu od tlače po propagáciu.

Všetkým tým, ktorí sa starajú o to,
aby sa kniha dostala k vám – čitateľom.

JANA PRONSKÁ

PROLÓG

VLAHÁ NOC PÔSOBILA ČAROVNE, priam magicky, a zároveň naháňala strach. Nebo žiarilo ako sýtomodrá brokát posiaty drahokamami a priťahovalo pohľady veriacich.

Mesiac v splne sa nad ich hlavami každým okamihom menil na obrovský rubín, červený ako krv na bielom plátne, a svojou neopakovateľnou nádherou ovládol celú oblohu.

Jeho svit sa dotýkal zeme, svojimi lúčmi hladil všetko živé, kriesil pradávnu minulosť a desil tých, čo pred ním v úcte kľáčili a spínali ruky.

Varoval už ich predkov, že sa jedného dňa ako predzvesť skazy opäť vráti a príde si po ich slzy, ktorými budú kropiť zbedačenú zem, vyžiada si ich krv, ktorá sfarbí číre rieky do purpurova. Darmo budú do nebies vysielat' vrúcne prosby o zmilovanie – to nemôže prísť, ak im nie je súdené.

Bolo to tak odnepamäti a bude aj naďalej, kým svetlo z oblohy nevymizne.

„Zachráň nás, Pane! Zmiluj sa nad nami... Zmiluj sa... Matka Božia, oroduj za nás!“ zborová modlitba

mníchov sa niesla údolím zarovno s posolstvom, ktoré ich malo spasíť.

Ľudia hlasno kričali, v zúfalstve sa domáhali zázraku, prosili Boha, aby ich ochránil, no ten akoby ich prosby nepočul. Už príliš dlho nechcel počuť nevinné hlasy detí, žien ani starcov.

Prešlo sotva pár dní, odkedy sa konečne odvážili zísť z hôr a opustiť skrýše, kde sa na smrť vydesení ukrývali pred plieniacou armádou. Vyhladovaní a uzimení tam prečkali najhorší nápor, no už znova sa museli obávať o holé životy.

Len čo nabrali odvalu a pustili sa budovať vypálené obydliá, hlasné varovné trúbenie z kláštora a ohromné vatry ich opäť zvolávali do bezpečia.

S nocou prichádzalo niečo horšie, desivejšie, ešte krutejšie než mongolská horda, po ktorej zostala spúšť a tisíce obetí – mŕtvi ležali popri cestách, na okrajoch vypálených dedín, už ich ani nemal kto pochovávať.

A tí mŕtvi lákali krvilačné šelmy.

Vlci sa v nespočetných svorkách prehánali lesmi i údoliami a zasievali hrôzu medzi skupinky preživších, ktorí mali to šťastie, že unikli Mongolom.

Strašidelné vytie hladných šeliem sa tiahlo vrcholkami hôr a kopcov ako predzvesť skazy, ako volanie z útrov samého pekla. Neutišil ho ani hlahol zvonov z kresťanských kostolov, ani hlásne trúby, ba ani ohne obkolesujúce posvätné miesta, kde hľadali záchranu prevažne ženy s deťmi a vetší starci. Práve naopak, akoby ich modlitby privolali šelmy ku kláštorom a k pevnostiam.

Keď sa konečne ukázali na kraji lesa, mohlo ich byť niekoľko stoviek.

Z papúl im tiekli sliny a cerili biele tesáky. Nevydělali ich ani zapálené ohne pod zvyškami drevených hradieb, a už vôbec nie hŕstka odhodlaných ľudí s cepmi a vidlami.

Mnísi zmŕkli a s nimi i všetci ostatní. Strach sa vznášal nad ich hlavami ako lesný opar, dotýkal sa ich ako pazúry smrti, ktoré sa načahujú za bezmocnou korisťou.

Z očí sa im rinuli slzy. Posledné záchvevy pier prosili Boha o zmilovanie. Vari unikli Mongolom iba preto, aby skonali tu, na posvätnom mieste? A takto?

Ako zázrakom prišla z neďalekej pevnosti pomoc, odvážni ochrancovia sa prihnali v poslednej chvíli. Zastali pred kostolom a so zúrivým krikom zháňali ženy i deti do bezpečia drevených vozov so železnými bodcami po bokoch, práskali bičmi, strieľali ohnivé šípy medzi vlkov, sekerami ťali do tých najtrúfalejších, ktorí sa odvážili zaútočiť.

Ústup bol krvavý, sprevádzaný detským plačom, zúfalým revom a šľahajúcimi plameňmi, ktoré pohltili aj posledné zvyšky trávy a suchého raždia, čo ostali po nájazde tisícov mongolských dobyvateľov.

Mysleli si, že po ich odchode budú mať konečne pokoj, veď si už na tri razy vzali všetko, aj posledný snop slamy, nemali sa po čo vracaf.

Nikto z nich netušil, že v päťách dobyvateľov tiahne ešte niečo horšie, desivejšie, krutejšie než sama smrť.

Od západu dul silný vietor, rozháňal iskry z vatier a hnal ich do lesa, ktorý vzbĺkol ako fakľa, nepomohla ani rosa, ktorá sa s nocou zniesla na údolie. Plamene lemovali cestu a pomáhali im udržať besné šelmy dosť ďaleko na to, aby sa stihli dostať do bezpečia.

Hrad Tekov bol na dohľad, žiaril ako maják nádeje uprostred zúfaleho boja o holé životy.

„Do pevnosti už nie je ďaleko! Ponáhľajte sa!“ skríkol šedivý muž v koženom brnení, ku ktorému s úctou vzhliadali všetci jeho poddaní. V zajatí vlastného strachu si nikto z nich neuvedomoval, koľko námahy stojí starého rytiera každé seknutie mečom.

Kvôli početným zraneniam, ktoré utrpel v posledných dňoch, sotva stál na nohách, na bielom plátne košele mu rozkvitali čoraz väčšie krvavé ruže, napriek tomu odvážne chránil posledný voz, ktorý mieril k narýchlo zbitej bráne. Väčšie obavy však mal o drevené palisády. Obrana dávno padla a nebolo ju čím nahradiť. Jedinou záchranou bola kamenná veža a pivnice v podzemí.

Mečom a dlhým bičom s kovovými ostňami odrážal najzúrivejšie šelmy, no všetci vedeli, že je ich priveľa.

Boli hladné. Cítili krv. Šli po nej bez ohľadu na to, koľko z nich padne a stane sa potravou pre ostatných.

Brániť sa pomáhal každý, kto vládol a mal zdravé ruky, no bojaschopných mužov ako on bolo málo! Tak žalostne málo! Tesne pred bránou Tekova obe-

tovali aj posledného vyciveného koňa, zmizol v papuliach ruvajúcich sa vlkov, kým sa stihli priblížiť na dostrel k pevnosti, no aj tak to nestačilo.

„Postavte hradbu z vozov pred bránu a utekajte do veže! Schovajte sa v pivniciach! Ženy s deťmi a starí, chlapci do desiatich liet, pomôžte si navzájom a bežte, bežte, dočerta! Zhasnite všetky sviece a všetky fakle! Zadebnite všetky vchody a nevychádzajte! Za žiadnu cenu nevychádzajte von! Závisí od toho váš život!“ prikázal unavene, keď sa časť lačnej svorky šeliem rozbehla pomedzi ostrovčeky, kam sa oheň ešte nedostal, a tá druhá zamierila do nedávno vypálenej dediny v nádeji, že tam nájde niečo živé.

Ibaže tam už nič nezostalo, ani len myši pod stajňami. Hladomor ich vyhnal ďaleko odtiaľto, až na hranice biedou sužovanej krajiny.

„Prežijete! Rozumiete?! Musíte prežiť! Všetci bojaskopní muži, na palisády!“ zvolal starec a vzápätí sa obrátil k svojej vnučke, ktorá sa odvážne postavila vedľa neho. Tvár mala začiernenú od dymu, v unavených očiach jej však žiarilo odhodlanie zotrvať, bojovať a zvíťaziť. Odjakživa bola taká a bola jeho pýchou.

Juraj z Tekova však tentoraz nechcel, aby Magdaléna stála po jeho boku. Nechcel, aby tam bola, a v duchu sa neustále modlil, aby aspoň ona prežila.

V tomto boji už stratil príliš veľa – bratov, jediného syna, nevestu, vnukov, celú rodinu, a teraz tu pred ním stála i Magdaléna. Díval sa na ňu a v tej chvíli nevedel, či má ľutovať, že ju naučil bojovať, že

v nej živil vieru vo vlastnú silu, presvedčenie, že môže byť rovnakým rytierom ako jej bratia, alebo sa má z nej tešiť. Tak veľmi sa podobala na jeho zosnulú ženu Julianu, akoby Boh stvoril jej verný obraz. Rovnaké rozviate kučeravé vlasy, rovnaké hlboké orieškové zrenice... Pripomínala mu ju deň čo deň.

Tak veľmi v ňu veril, ale naložil jej na plecيا bremeno, ktoré žiadna žena nemôže uniesť. Nechcel ju vidieť umierať! Smrti už bolo dosť!

V ruke pevne zvierala meč, na chrbte niesla luk a tulec so šípmi, na sebe mala ľahkú zbroj a v očiach jej svietila odvaha, akú nemajú mnohí muži, a to ich videl stovky.

Takto si ju bude pamätať. S týmto obrazom odíde na večnosť.

Vedel, že smrť je blízko. Cítil, ako mu ochabuje telo i myseľ – najmä tá už ďalej vzdorovať nevládala.

Po chrbte mu prešiel mráz ako znamenie, ktoré nikdy nebral na ľahkú váhu. Ani vtedy nie, keď ju videl ako dievčatko, ktoré znova a znova mierilo do terča, kým ho konečne trafilo, ktoré v ťažkých šatách preplávalo rieku rýchlejšie než jeho bratia, lebo využilo prúdy vody, ktoré sa snažilo uloviť srnca či trafiť letiacu divú kačku, ktoré vymýšľalo tisíc spôsobov, ako vyhrať nad hlboko zakorenenými tradíciami.

Veril, že ak to niekto dokáže, ak dokáže prežiť, je to jeho vnučka.

Vlci znova zaútočili. Ľudia kričali od strachu a ozlomkrky utekali za bránu do bezpečia. Matky vliekli

vreštiace deti, starci sa opierali o tých, ktorí im z pevnosti vybehli na pomoc. Šípy svišťali spoza hradieb a prehlušoval ich krik obrancov, príkazy veliteľa i divoké vytie zranených vlkov.

Štipľavý dym pálil v očiach a bránil pľúcam dýchať.

Pred hradnou bránou sa Juraj na chvíľu zastavil. Vzal vnučkinu bradu do dlaní a pozrel sa na ňu s takou láskou, až jej z očí vyhrkli slzy. Nebolo pochyb, že sa s ňou lúči.

„Magdaléna, ty si teraz zodpovedná za týchto ľudí, tvoje miesto je pri nich... sľúb mi to... Urob pre nich, čo treba, a myslí, dievča moje, myslí a zvládneš to! Ty vieš, že slovo v našej rodine je ako prísaha, ako Sväté písmo! Chcem ho od teba počuť hneď teraz!“ zavelil tvrdo a rázne, dívajúc sa jej priamo do očí.

Stáli za hradbou z vozov, sotva pár stôp od útočiacich vlkov, ktorých vidlami odrážali sedliaci, mladí chlapi, čo im ešte ani nerástla brada.

„Môžem ti pomôcť, viem, čo mám robiť!“ ozvala sa, no starec v okamihu odmietavo pokrútil hlavou.

„Pomôžeš mi, ak prežiješ, Magdaléna! Si jedinou nádejou týchto ľudí, týchto nešťastných žien a detí!“ Zovrel ju v medveďom objatí a bozkal na čelo. „Dočerta, dievčatko, sľúb mi to! Ja viem, že sa na teba môžem spoľahnúť!“ zvolal a odtiahol sa.

Hladil ju po líci a očami si pýtal jej prísahu, lebo tá preňho znamenala najviac, a Magdaléna to vedela.

„Ale, starý otec...“

„Magduša!“ okríkol ju netrpezlivo a nazval ju tak ako vždy, keď sa na ňu hneval.

„Sľubujem...“ hlesla chvatne trasľavým hlasom a cez slzy ho už ani nevidela. Navždy si však zapamätá jeho tvár posiatu vráskami, sivú bradu siahajúcu po hrud', strapaté vlasy, ktoré mu zakaždým rozvial vietor, lebo z duše neznášal čiapky aj iné pokrývky hlavy, a jeho láskavý pohľad, ktorým ju vždy vítal i vyprevádzal.

„Máš zodpovednosť za náš rod i za všetkých preživších, aj keď ich zostala už len hŕstka, viac urobiť nebolo v ľudských silách! Kým sa tvoj brat nevráti, ty si paňou Tekova! Chráň tých ľudí, ako najlepšie dokážeš, lebo ja už, bohužiaľ, nemôžem,“ priznal a pohladil ju dlaňou, na ktorej sa s popolom miešala jeho krv.

„Nezabudni! Si moja vnučka, potomok Ivanku, dcéra Juraja z Tekova! V žilách ti koluje prastará krv našich predkov, Magdaléna, tak jej buď hodna!“ dodal prísne a len čo to dopovedal, ihneď ju pustil, doslova ju od seba odsotil.

„Bež! Vieš, čo máš robiť a kam ísť!“ skríkol a postrčil ju do krdľa žien a nariekajúcich detí, ktoré staručký opát Vavro hnal ku vchodu.

Až keď si bol istý, že vnučka bude v poriadku, obrátil sa k vydeseným obrancom, sedliakom, mníchom i chlapcom, ktorým sa v tvárach odrážala taká hrôza, akú vo svojom živote jakživ nevidel. Tú hrôzu, od ktorej sa im triasli zbrane v rukách, výdatne živilo prenikavé vytie, ktoré sa ozývalo zo všetkých

strán a v riedkom nočnom vzduchu bolo ešte strašidelnejšie, a za ním sa z diaľky ozývali bubny Tatárov a Kypčakov, ktorí sa vracali dokončiť svoje dielo skazy.

Jednou rukou zdvihol meč, druhou silno práskol bičom.

„Bratia! Dnes nestojíme proti seberovnému súperovi, napriek tomu za žiadnu cenu nesmieme dopustiť, aby sa tie pekelné tvory dostali za bránu!“ zvolal a myslel tým striebrosivé šelmy s tesákmi ako britvy i tých, čo ich chvosty nosili na čapiciach. „Sú to iba besné psy!“

Boli to posledné slová starého otca, ktoré počula, kým so ctihodným otcom Vavrom súrila zachránených do bezpečia pevnosti, hlboko do pivníc k ostatným preživším, odkiaľ sa ozývali dookola sa opakujúce modlitby, aby prehlušili rev boja a štrngot zbrani zvonka.

„Pane, zmiluj sa nad nami, Pane, ochráň nás! Svätá Mária, Matka Božia, oroduj za nás...“

Nikto si nedokázal ani len predstaviť, čo sa deje za múrmi pevnosti, aká hrôza sa usídlila pod bránami a opevnením. Svedčil o nej iba dym nasiaknutý pachom smrti, ktorý sa plazil chodbami pevnosti.

Dva dni plamene šľahali do nebies a varovali, rovnako ako krvavý mesiac nad ich hlavami, ktorý ako vždy iba mlčky načúval zúfalemu tichému náreku. Neodpovedal. Nesúdil. Nežalostil.

Keď sa to napokon skončilo, nad pevnosťou sa rozprestrela ticho.

Bolo ohlušujúce. Bolo desivé.

Bolo presne také isté, aké býva po prehratej bitke, keď nepriateľ odtiahol a zostala po ňom len preliata krv a zopár krkavcov poletujúcich nad tým, čo ostalo po útoku vlkov, dobyvateľov a plameňov.

Zmĺkli i vtáčatá.

Zmĺklo všetko.

Tak ako mlčalo celé Uhorsko, lebo už nemal kto ani kričať, ani spievať...

A plačúce duše tisícov obetí nik nemohol počuť.

VO DVORANE PEVNOSTI KLIS vládlo napätie. Poslední z uhorských veľmožov sa prekrikovali jeden cez druhého, dožadovali sa kráľa, vyhrážali sa, ba aj na seba útočili, hrozivo rinčiac zbraňami. Ako by ich vôbec netrápilo, že im Mongoli plienia krajinu, rozlezení ako šváby po celom Uhorsku, že bažia po kráľovej hlave. Ich hlasná vrava sa rozliehala po celom paláci, prenikala až za hradné múry.

Naproti veľmožom celkom nehybne sedelo niekoľko mužov, náčelníkov kmeňov, ktorí rovnako ako oni dostali pozvanie na audienciu u kráľa a nedali sa vyprovokovať horkokrvnou uhorskou šľachtou.

Na dianie v sieni dohliadal tucet mladých rytierov s meravým výrazom v tvári, ktorí stáli ako nedobytná hradba pred dverami do kráľovských komnát. Boli to presne tí odvážni muži, ktorí svojho

panovníka zachránili na bojovom poli. Presne tí, ktorí ho v preoblečení za sedliaka uniesli Batuchánovi rovno spred nosa. A dnes sa stali jeho osobnou strážou.

„Nikdy sa nepoučia! Sú ako rozvadené myši v sýpke, kde už nezostalo jediné zrno! Čochvíľa sa začnú požierať sami medzi sebou!“ ozval sa sťažka Belo, načúvajúc vrave z dvorany. Arcidekan Roger z Torre, ktorý tiež patril k odvážnym rytierom, čo verne slúžili po kráľovom boku, a ktorý mu robil spoločnosť, iba ticho počúval. Kráľ aj tak nestál o rozhovor, potreboval iba zo seba dostať zlosť.

„Kde boli, keď bolo treba ich zbrane?! Kde?!“ vybuchol nahnevane a päťou tresol do stola tak prudko, až na ňom všetko podskočilo. Nebolo pochýb, že má na mysli zdrvujúcu a potupnú porážku svojej armády mongolskými hordami. Nikdy sa mu to nevymaže z pamäti. Nikdy! Toľko krvi! Toľko mŕtvych statočných mužov!

Miestnosť bola ponurá ako jeho nálada, ako nepokojné jadranské more, keď za búrky s hukotom naráža do bielych skál.

Po neslávnom úteku z bojiska neďaleko osady Muhi pri rieke Slaná a následnej hanebnej zrade vlastného bratranca Fridricha Babenberského, ktorá ho stála tri perly v jeho korune – kráľovské komitáty Prešporský, Šopronský a Mošonský –, cítil iba hnev a hanbu. Namiesto pomoci, o ktorú ho v núdzi žiadal, ho okradol o všetky cennosti a ak by mohol, zodral by z neho aj kožu! Jeho krajinu napadli krvilační

barbari a Fridrich musel práve vtedy žiadať splatenie dlhov?!

„Sviniar lakomý!“ zahundral si pre seba znechutene.

S Mongolmi za pätami nemal veľa možností a navyše sa dozvedel, že jeho brat Koloman, slavónsky vojvoda a haličský kráľ, ktorý po jeho boku čelil ohromnej presile a ťažko ho zranili, zomiera v Záhrebe.

Chcel ho ešte vidieť, chcel ho vyprevadiť na cestu k Bohu! Aspoň jeho, keď to nestihol urobiť pre arcibiskupa Ugrina Čáka ani pre templárskeho veľmajstra a blízkeho priateľa Rembalda de Voczon, ktorí zahynuli rovno na bojovom poli a iba Boh vie, kde skončili ich nebohé telá.

Zostalo mu jediné miesto, kde mohol byť aj so svojou rodinou v bezpečí. Keď sa v Trogire nalodil a vyplával do Splitu, len o chlp unikol mongolským prenasledovateľom. Dalmátsky bán Martin Hunt-Poznan, s ktorým nemal príliš srdečné vzťahy, sa napokon ukázal čestnejší ako všetci jeho chýrni spojenci dohromady a ako jediný mu podal pomocnú ruku aj napriek nevôli mesta, ktoré väčšmi ako Uhorsku slúžilo Benátčanom.

Nepochyboval, že táto trpká lekcia ho bude strašiť až do smrti.

Ešteže má okolo seba svojich verných! Zaprisahal sa, že až sa to skončí, odmena hodná kráľovskej vďačnosti ich neminie.

„Nemáš pravdu, môj drahý pane,“ ozvala sa odo

dvier kráľovná Mária Laskarisová a svojím žiarivým úsmevom akoby priniesla slnko do ponurej temnoty.

Kráčala k nemu, hrdá a dôstojná ako vždy, kývla na pozdrav arcidekanovi, ktorý sa jej úctivo uklonil, a popritom hovorila:

„Nie sú to myši, môj drahý pane, sú to vlci, čo sa ruvú o posledné sústo, a pritom si namýšľajú, akú veľkú službu ti preukazujú! Sú navlas rovnakí ako tí, ktorí plienia tvoju zem, akurát títo sú navlečení v drahých odevoch! Nesmieš dovoliť, aby sa zabudlo na to, čo vykonali! Nesmieš dovoliť, aby si mysleli, že si zranený... oslabený...“

„To som nemal v úmysle, Mária, to predsa vieš! Konečne si tu!“ ozval sa ostrejšie, než mal v úmysle.

„Odpusť mi, môj drahý pane, nečakané zdržanie,“ rýchlo zahovorila a už odo dvier k nemu vystierala ruku. Bola nádherná, vznešená, skutočná kráľovná. Už pred hodinou dal po ňu poslať sluhov, aby ho sprevádzala a dodala jeho kráľovskému majestátu taký potrebný lesk a dôstojnosť, ktoré mali návštevníkov presvedčiť, že oni sú Uhorsko a im budú skladať hold. Pri pohľade na Máriu sa však jeho mrzutosť v okamihu pominula.

„Tvoj nezbedný syn Štefan opäť nepekne pohrýzol dojku a tá sa dala počuť, že už ho nebude kŕmiť! Tisnú sa mu ďalšie zuby, je ubolený, rozhorúčený a preto vystrája. To je za posledných pár týždňov už tretia dojka! Kde ich máme zháňať? Svojej sestre dnes vytrhal vlasy a trvalo hodnú chvíľu, kým sa mi

ju podarilo upokojiť... Ich oboch!“ vzdychla si a tesne pred svojím manželom zastala a uklonila sa.

Keď sa k nemu priblížila, kráľa ovial letmý závan jej parfumu, zmesi jazmínu a ruží. Priniesla si ho z nikajského dvora a bol jej poznávacím znamením. Vždy keď ho zacítil, vedel, že je mu nablízku. Miloval ju, och, ako veľmi, odkedy ju prvý raz uvidel, a dôkazom ich lásky nebolo len početné potomstvo, ale aj to, že načúval jej radám a nezriedka sa nimi i riadil.

„Mária,“ priložil si jej ruku k perám a vzápätí si ju pritiahol k sebe. Zhlboka nasal jej vôňu a oprel si čelo o jej vystupujúce bruško – už čoskoro privedie na svet ich ďalšieho potomka.

Veľmi si prial, aby bol zdravý a aby to bol syn, po Štefanovi, jedinom žijúcom dedičovi, ktorým ho Boh po siedmich dcérach konečne obdaril, by privítal ďalšieho mužského potomka. Robil si o svoju ženu starosti. Vyzerala bledšia než zvyčajne a často bývala unavená, no po posledných ťažkých týždňoch sa nebolo čomu čudovať. Bol na tom rovnako.

Aj keď je kráľom ohromnej krajiny, tiež je iba človek.

„Nemala by si sa zaťažovať malichernosťami, mala by si viac oddychovať! Máš predsa celý kráľovský slúžobník...“ karhal ju, aj keď bol rád, že tu s ním je, že pevne stojí po jeho boku a dodáva mu silu, tíši jeho bôľ a strach, ktorý v ňom od Muhi neustále narastal.

Správy zo všetkých kútov krajiny, kam vkročila

noha Batuchána, boli desivé. A každý deň prichádzali nové a nové, jedna horšia než druhá.

Hluk z dvorany sa stupňoval a nepomohol ani hromový hlas pána pevnosti. Kráľovná Mária sa na manžela s povzdychom pozrela a odtiahla sa. S láskou sa mu zadívala do očí a horúcou dlaňou mu pohladila bradu.

„V prvom rade som matka našich detí, až potom kráľovná,“ ozvala sa a Belo iba súhlasne pokýval hlavou. Vždy vedela, čo má v tej-ktorej chvíli povedať, a často sa jej podarilo odzbrojiť protivníka jedinou vetou.

„Mali by sme ich ísť konečne privítať, môj pane, a dôsledne, tvrdo od nich žiadať, nech splatia dlh voči korune, ten, ktorým majú zaplatiť za zradu! Stála Uhorsko príliš veľa! Nenechávajme ich dlhšie čakať, rez, ktorým treba vyčistiť ranu, je nevyhnutné urobiť rýchlo a presne!“

„Čo teda navrhuješ?“ opýtal sa a konečne vstal. Jeho mohutná postava v okamihu zaplnila priestor v komnate a celkom si ju podmanila. Presne takého ho nikajská princezná Mária Laskarisová milovala. Uklonila sa a s úsmevom mu podala ruku.

„Je bezpodmienečne nutné zjednotiť východné kmene – Kumánov, Pečenehov, Plavcov, Sekelov i všetkých ostatných, a za podporu im sľúbiť ochranu uhorskej koruny a právo usadiť sa na našom území, na stepiach medzi Dunajom a Tisou,“ začala kráľovná a Belo sa pri jej slovách zamračil.

„Boli medzi prvými, kto nás zradil, Mária, vzdali

sa Batuchánovi, len čo prekročil hranice Haliče! Ako im môžeme veriť, že to neurobia zas?“ pripomenul jej, no jeho žena rozhodila rukami tak prudko, až jej zašušťal modrý brokát šiat.

„To je pravda, no po masakri v Kyjevskej Rusi podporu chánovi prehodnotili. Belo, my potrebujeme spojencov, Uhorsko ich potrebuje,“ odvetila rýchlo. „Až doteraz nemali za čo bojovať, o svoje územie prišli a na novom sú stále prišelcami. Nech prijmú kresťanstvo a prisahajú ti vernosť! Daj im dôvod, ktorý potrebujú – domov a vieru. Až tých dvestotisíc mužov, ktorými sa hrdia, preukáže oddanosť, odvahu a vôľu bojovať za Boha a uhorskú korunu, sľúb im miesto pri svojom stole, výsady na svojom dvore!“ radila múdro a kráľ jej načúval.

„Každý, kto môže prispieť k porážke dobyvateľa, je v tejto chvíli tvojím spojencom, lebo tí, ktorí hrdinsky stáli pri Slanej za tvojím chrbtom, sú už takmer všetci mŕtvi. A táto tragédia sa navždy zapíše do kroník krvavými písmenami,“ dodala smutne.

„A čo urobíme so zradnou uhorskou šľachtou? Čo mi poradiš?“ opýtal sa kráľ a so záujmom sa zadíval na svoju kráľovnú.

Videl sa v odraze jej čírych blankytných zreníc – každým pohľadom živých, iskriacich očí v ňom vyvolávala pocit, že je jej hrdinom. A nielen to, nadchýnala ho jej otvorenosť i to, že ako jedna z mála ľudí sa mu nikdy nebála povedať, čo si myslí. A práve jej bystrý um a triezvy úsudok mal preňho obrovskú cenu.